

Maj – čas za skrbno izbiro matic in podporo kranjski čebeli

Tomaž Samec, svetovalec specialist za zagotavljanje varne hrane

Maj, mesec bujnega cvetenja in razvoja čebeljih družin, je za čebelarje eden ključnih mesecev v letu. To je čas, ko čebele potrebujejo največ naše pozornosti – ne le zaradi nabiranja medicnine, temveč tudi zaradi zagotavljanja genske čistosti čebeljih družin. V ospredje stopi pomembna naloga: pregled družin in, če je potrebno, zamenjava matic.

Zakaj je maj pomemben za izbiro in zamenjavo matic?

Ob rednih pregledih v tem času bodimo še posebej pozorni na obarvanost obročkov na zadkih čebel delavk. Če opazimo več kot 2 % čebel z rumenimi obročki, obstaja verjetnost križanja s tujimi pasmami. Takšne družine ne izkazujejo več značilnih lastnosti kranjske

sivke, naše avtohtone pasme, ki jo želimo ohraniti in krepiti.

V teh primerih je priporočljivo čim prej zamenjati matico, s čimer izboljšamo genetsko sestavo družine in prispevamo k ohranjanju kranjske čebele tudi v širšem okolju. Do zamenjave matice je smiselno redno izrezovati trotovinno, saj troti lahko prenesejo neželene lastnosti v druge čebelnjake oz. čebelje družine.

Brezplačna menjava matic – vključite se v državni ukrep

Tudi letos Čebelarska zveza Slovenije (ČZS) v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) izvaja ukrep »*Spodbujanje osnovne odbire in menjave čebeljih matic*«. V okviru tega ukrepa bo v letu 2025 zamenjanih do 1400 matic, in sicer v družinah, ki ne ustrezajo morfološkim merilom kranjske čebele.

Čebelarji, ki se boste vključili v ukrep, boste nove matice prejeli brezplačno. Najprimernejši čas za izvedbo zamenjav je prav zdaj, ko so na voljo kakovostne mlade matice iz domače vzreje.

Če pri svojih čebelah opazite odstopanja, pokličite svojega terenskega svetovalca Javne svetovalne službe v čebelarstvu (JSSČ), ki vam bo ob obisku svetoval, ocenil stanje družin in vas po potrebi vključil v ukrep.

Podpora terenskih svetovalcev tudi na drugih področjih

Terenski svetovalci JSSČ niso z vami samo pri menjavi matic, temveč tudi na drugih pomembnih področjih:

- **Terenska analiza medu:** določitev vsebnosti vode in električne prevodnosti medu.
- **Preverjanje označevanja medu:** pomoč pri pravilni pripravi nalepk in dokumentacije.
- **Podpora pri vključevanju v kakovostne sheme:** svetovanje pri postopkih in vodenju dokumentacije.

Za prihodnost kranjske čebele

Z odgovornim delom čebelarjev in strokovno podporo terenskih svetovalcev lahko uspešno ohranjamo **gensko čistost kranjske čebele** ter s tem varujemo enega najpomembnejših členov našega ekosistema. Ob tem pa poskrbimo tudi za **kakovostne čebelje pridelke**, ki so ponos slovenskega čebelarstva.

Čebelarimo odgovorno – za čebele, naravo in prihodnje rodove!